

ARAŞTIRMA / PROJE BİLGİLERİ

Araştırma/Proje Başlığı: Dijital Dünyanın Akademik Aynası: Sosyal Medya Kullanımı Lise Öğrencilerinin Akademik Benlik Algılarını Nasıl Etkiliyor?

Araştırmanın/Projenin Amacı: Bu araştırmanın temel amacı, lise öğrencilerinin günlük sosyal medya kullanım sıklıkları ile akademik benlik algıları arasındaki ilişkiyi incelemek ve dijital alışkanlıkların öğrencilerin akademik yetkinlik inançları üzerindeki etkisini ortaya koymaktır.

Araştırmanın/Projenin Önemi: Bu çalışma, öğrencilerin dijital dünyadaki varlıkları ile akademik motivasyonları arasındaki dengenin anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Elde edilecek bulguların, lise düzeyindeki öğrencilerin daha sağlıklı bir akademik kimlik geliştirmeleri için dijital okuryazarlık ve zaman yönetimi stratejilerinin oluşturulmasına rehberlik etmesi beklenmektedir.

Problem Durumu: Geleneksel eğitim anlayışında akademik benlik algısı; öğretmen geri bildirimleri, sınav notları ve sınıf içi rekabet gibi somut çıktılarla şekillenmekteydi. Ancak günümüzde lise öğrencilerinin akademik kimlik inşası, dijital platformların etkisiyle çok katmanlı bir yapıya bürünmüştür. Sosyal medya, gençlerin kendilerini akranlarıyla 7/24 kıyaslayabildikleri, "başarı" ve "yeterlilik" kavramlarının dijital vitrinler üzerinden yeniden tanımlandığı bir mecra haline gelmiştir.

Lise dönemi, ergenlik gelişiminin doğası gereği bireyin sosyal onay ve grup aidiyeti ihtiyacının en yüksek olduğu evredir. Bu dönemde öğrenciler, akademik yetkinliklerini sadece karne notlarıyla değil, sosyal medyadaki akranlarının sergilediği "idealize edilmiş" akademik hayatlarla da kıyaslamaktadır. Sosyal medyada karşılaşılan sürekli "verimli ders çalışma" videoları, yüksek notlar veya sosyal olarak daha "başarılı" görünen profil yansımaları, her zaman motivasyon kaynağı olmamakta; aksine öğrencide "yukarı doğru sosyal kıyaslama" yoluyla yetersizlik hissi oluşturabilmektedir.

Problemin temeli şu şekildedir: Sosyal medya bir yandan bilgiye erişimi kolaylaştırıp akademik kaynaklara ulaşımı kolaylaştırırken, diğer yandan lise öğrencilerinde odaklanma sürelerini kısaltmakta, akademik ertelemeye yol açmakta ve bilişsel yükü artırmaktadır. Yoğun sosyal medya kullanımıyla birlikte gelen zaman yönetimi sorunları, öğrencinin ders başarısını düşürmekte ve bu başarısızlık döngüsü, öğrencinin "ben bu dersi yapamıyorum" şeklindeki akademik benlik algısını kökleştirmektedir.

Araştırma Modeli/Deseni: Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır.

Araştırmanın/Projenin Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu: Kayseri’de bir lisede öğrenim gören öğrenciler

Veri Toplama Araçları: Akademik Benlik Algısı Ölçeği, Kişisel Bilgi Formu (Sosyal Medya Kullanım Sıklığını İçeren Bilgiler dahil)

Veri Toplama Süreçleri: Veriler, googler forms üzerinden dijital ortamda toplanacaktır.

Veri Analizi: Toplanan veriler SPSS programında analiz edilecektir.

Araştırmanın Bakanlık İlgili Teşkilatında Uygulanma Süresi: Google Forms üzerinden ölçek ve kişisel formu öğrenciler uygulanacak, ardından analiz ve makalenin yazım süreci gerçekleştirilecektir. Çalışmaların literatür kısmının önceden tamamlanması göz önüne alındığında 2 haftalık bir süreçte tamamlanacağı düşünülmektedir.

Kaynakça:

Coşkun, A., Özer, B. ve Duran, A. (2024). Sosyal Medyanın Değer Kazanımına Etkisinin İncelenmesi, Anadolu Türk Eğitim Dergisi, 6 (3), 334-350.

Çiriş, V., Bozdoğan, A.,(2025) Spor Yapan Bireylerde Benlik Algısına İlişkin Kavramsal Bir Modelin Geliştirilmesi: Sistematik Bir İncelenme*, Kafkas Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 5(3) 60-84.

Kılıç, B., Kırılı, G., ve Esen, F.,(2017). Sosyal Medya Kullanımı Benlik Algısı İlişkisi: Turistik Tüketiciler Üzerine Bir Araştırma, Gaziantep University Journal of Social Sciences, 16(4), 851-867.

Özen, Y., ve Gülaçtı, F.,(2010). Benlik-Kavramı ve Benliğin Gelişimi Bilen Benliğe Gereksinim Var Mı?. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 12 (2), 21-37.

Sümer, N., ve Şendağ, M., (2009). Orta Çocukluk Döneminde Ebeveynlere Bağlanma, Benlik Algısı ve Kaygı. Türk Psikoloji Dergisi, 24 (63), 86-101.